

ברכה אגם ז"ל

על הקיר מעל שולחן הכתיבה שלי תלויה תמונה קטנה של קבוצת חניכים מתנועת הנוער העובד עם המדריך שלהם. התאריך הוא ספטמבר 1940. בשורה האחורית, שלישית מימין, הדמות הקטנה ביותר היא ברכה, באמצע השורה הקדמית, שבה כולם עומדים על ברכיהם, גבוה מעל כולם – המדריך, נחום בילסקי. כן, כן, אבא שלי. לא אספר כאן את גלגולי האירוע, שבו ברכה הבינה שהמדריך שלה, מהימים שהייתה בת 15 הוא אבא שלי, אבל מה שריגש אותי במיוחד הייתה שמירתה של התמונה אצל ברכה, והמסירה שלה לי.

גם בזקנתה, הייתה ברכה אישה קטנה, אבל רק קומתה הייתה קטנה. המרץ שלה, הערנות שלה, הדעות שהשמיעה בנושאים רבים כל כך, היו של אישה גדולה.

תמיד עסוקה: אפיית עוגות, סריגת אפודות (שכמה מהן עדיין תלויות למכירה ב"מפגש"), תמיד הולכת ברגל ממקום למקום, נוסעת פעם בחודש אל משפחתה בחדרה, וקוראת המון ספרים.

ברכה, ילידת המושבה חדרה, הייתה שורשית ומעשית, בלי חכמות. היא הייתה באה לכל מפגשי החוג לספרות, וכשהיינו קוראים סיפור, או קטע מספר, היא תמיד הסתכלה על הסיפור מנקודת ראות של הדברים כפשוטם, כהשתקפות המציאות. התפלספות בנוסח "מה חשב המשורר כשכתב", לא הייתה הגישה שלה. היא לקחה את הטכסט כפי שהוצג, כפי שנכתב. ועם זאת, הרבה מאד פעמים הייתה מעלה אסוציאציה, ורבות מהאסוציאציות היו בדיחות נהדרות שהיא ספרה. היה לה אוצר גדול של בדיחות, חבל שלא העליתי אותן על הכתב, אפשר היה להוציא כרך רביעי ל"ספר הבדיחה והחידוד" של דרויאנוב.

ברכה דאגה תמיד לאחרים. באחת הפעמים האחרונות בהן הגיעה לחוג, דברתי על הפעולות שעלי לעשות כדי שהחברים יקבלו טכסט מצולם היטב ומאיר עיניים, והיא, מתוך דאגה אמיתית והערכה, העירה: "את באמת לא צריכה לטרוח כל כך".

הרבה שמענו ממנה על ילדותה בחדרה, ולא פחות מכך, על השנים בהן הייתה חברת קיבוץ אלומות (בימים ששמעון פרס היה חבר בקיבוץ). המעורבות שלה בפגישות שלנו העשירה את כולנו.

ברכה היקרה, פגישות החוג לספרות בלעדייך, חסרות את הנופך המיוחד שהיית מוסיפה. וגם על שבילי הקיבוץ, בחדר ההמתנה של המרפאה, שם ראיתיך בפעם האחרונה, בכל מקום, ברכה, את חסרה.

ליבי עם משפחתך הגדולה, הילדים, הנכדים והנינים, פה בכפר הנשיא ובאשר הם שם. בבניין המולדת תנוחמו, וכך תמשיכו את מורשתה.

תמר וולפין

